

dr Jarosław Bubiło

Akademia Zamojska

e-mail: jaroslaw.bubilo@akademiazamojska.edu.pl

<https://orcid.org/0000-0003-4108-221X>

Sprawozdanie z Ogólnopolskiej Interdyscyplinarnej Konferencji Naukowej „II Interdyscyplinarne Forum Prawa Medycznego Prawo i Medycyna”, Akademia Zamojska, Zamość, 10 kwietnia 2024 roku

W dniu 10 kwietnia 2024 roku w gmachu Akademii Zamojskiej przy uli Zamoyskiego 64 w Zamościu odbyła się ogólnopolska interdyscyplinarna konferencja naukowa zatytułowana „II Interdyscyplinarne Forum Prawa Medycznego Prawo i Medycyna”, będąca bezpośrednią kontynuacją ubiegłorocznej (pierwszej edycji) konferencji naukowej „Medycyna i Prawo: pozasądowe metody rozwiązywania sporów dotyczących zdarzeń medycznych”. Pomysłodawcą hasła przewodniego, problematyki oraz interdyscyplinarnej formuły konferencji jako spotkania przedstawicieli nauki i praktyki Temidy i Eskulapa był mec. dr Ryszard Pankiewicz, prorektor ds. kształcenia Akademii Zamojskiej, dyrektor Instytutu Prawa Akademii Zamojskiej. Głównym organizatorem przedsięwzięcia był Instytut Prawa Akademii Zamojskiej, a współorganizatorami Polskie Towarzystwo Re-habilitacji (Polish Rehabilitation Society) oraz Szkoła Policealna – Medyczne Studium Zawodowe im. Stanisławy Leszczyńskiej w Zamościu, stąd też w skład Komitetu Organizacyjnego konferencji pod przewodnictwem mec. dr. R. Pankiewicza weszli pracownicy badawczo-dydaktyczni Instytutu Prawa Akademii Zamojskiej: dr Jarosław Bubiło, dr Przemysław Gorzko, dr Radosław Kostrubiec oraz mgr Elżbieta Chmiel – dyrektor Szkoły Policealnej – Medycznego Studium Zawodowego im. Stanisławy Leszczyńskiej w Zamościu i nauczyciel akademicki Instytutu Pielęgniarstwa i Położnictwa AZ. Wydarzenie zdobyło zaufanie różnych instytucji, o czym świadczy objęcie konferencji honorowym patronatem ze strony: Marszałka Województwa Lubelskiego, Lubelskiego Kuratora

Oświaty, Lubelskiej Izby Lekarskiej, Naczelnej Izby Pielęgniarek i Położnych oraz Okręgowej Izby Radców Prawnych w Lublinie. Patronat naukowy nad konferencją sprawowała Rada Naukowa, która ukonstytuowała się w składzie: prof. dr hab. Mirosław Granat, dr hab. Paweł Skrzydlewski, prof. ucz., dr hab. n. med. Szymon Zmorzyński, prof. ucz., dr hab. Jakub Pawlikowski, prof. ucz., dr n. med. Rafał Sapuła, dr Paweł Zając, dr Ryszard Pankiewicz, dr Łukasz Potocki. Z kolei patronatem medialnym przedsięwzięcie objęły: „Kronika Tygodnia” oraz Portal Akademicki „Skafander”.

Konferencja rozpoczęła się od ceremonii uroczystego otwarcia, w której udział wzięli, zabierając głos: Jego Magnificencja Rektor Akademii Zamojskiej dr hab. Paweł Skrzydlewski, prof. ucz., mec. dr R. Pankiewicz, prezes Zarządu Głównego Polskiego Towarzystwa Rehabilitacji dr n. med. R. Sapuła, oraz mgr E. Chmiel. Rektor Akademii Zamojskiej w imieniu organizatorów konferencji powitał słowem wstępnym wszystkich zgromadzonych uczestników, słuchaczy i studentów oraz licznie przybyłych gości, m.in.: mec. Marzenę Kucharską-Derwisz, która reprezentowała dziekana oraz Prezydium Rady Okręgowej Izby Radców Prawnych w Lublinie, dr. Leszka Buka, prezesa Lubelskiej Izby Lekarskiej w Lublinie, oraz dr. Andrzeja Tytuła, wiceprezesa Naczelnej Rady Pielęgniarek i Położnych. Rektor AZ po podziękowaniu organizatorom za zaangażowanie i bardzo dobrą współpracę, dzięki której udało się w ramach zorganizowanego wydarzenia zebrać tak znamienite grono panelistów, życzył wszystkim obecnym owocnych obrad. Tematykę i założenia konferencji, patronaty oraz reprezentowane ośrodki przedstawił mec. dr R. Pankiewicz. W swojej wypowiedzi szczególnie mocno podkreślił znaczenie i aktualność potrzeby współpracy środowiska prawniczego i osób wykonujących szeroko pojęte zawody medyczne, akcentując jednocześnie tytułem wprowadzenia do obrad, że zamierzonym celem przewodnim organizatorów konferencji było doprowadzenie do cykliczności ogólnopolskich konferencji naukowych o problematyce prawno-medycznej, organizowanych co roku przez środowisko naukowe Instytutu Prawa Akademii Zamojskiej, oraz stworzenie ogólnopolskiej płaszczyzny wymiany poglądów i doświadczeń pomiędzy lekarzami i prawnikami, umożliwienie prezentowania wyników prowadzonych badań naukowych dla przedstawicieli nauki i praktyki zarówno w perspektywie teoretycznej, jak i praktycznej, w zakresie aktualnych zagadnień dotyczących prawa oraz medycyny. Styczność obu tych dyscyplin naukowych, w opinii prorektora, powinna być również inspiracją dla pracowników naukowych i czynnych zawodowo profesjonalistów z prawa i medycyny do podjęcia nowych wyzwań badawczych oraz nawiązania pogłębionej, interdyscyplinarnej współpracy w ramach forum prawno-medycznego w Zamościu.

Po oficjalnej części otwarcia konferencji zaproszeni goście i uczestnicy konferencji wysłuchali wykładów inauguracyjnych stanowiących wprowadzenie w tematy zaplanowanych sesji, i tak pierwszy wykład pt. *Zdrowie człowieka – aspekt filozoficzny* wygłosił dr hab. P. Skrzydlewski, prof. ucz., następnie dr n. med. R. Sapuła (PTReh) zaprezentował

tematykę *Najczęstszych przypadków klinicznych w praktyce fizjoterapeuty*”, z kolei zagadnienie *Licencji i punktów edukacyjnych, kompetencji zawodowych pielęgniarek i położnych* omówił dr n. med. A. Tytuła (NRPIP).

W związku z dużą liczbą prelegentów oraz różnorodną tematyką prezentowanych przez nich referatów, wynikających z interdyscyplinarnego charakteru konferencji, obrady w ramach wydarzenia postanowiono podzielić na dwa rozbudowane, odbywające się równoległe panele tematyczne. Organizatorzy przewidzieli w obu panelach krótkie dyskusje po wystąpieniach, w których zarówno czynni uczestnicy konferencji, jak i osoby biorące udział w wydarzeniu bez głoszenia referatów, mogliby dokonać wymiany spostrzeżeń i doświadczeń, jednakże ze względu na napięty program konferencji zostały one ograniczone.

Funkcję moderatora w pierwszym panelu składającym się z czterech sesji pełnili kolejno: dr hab. P. Skrzydlewski, prof. ucz. (sesja I), prof. dr hab. Mirosław Granat (sesja II), dr hab. n. med. S. Zmorzyński, prof. AZ (sesja III), mec. dr R. Pankiewicz (sesja IV). W ramach sesji I wygłoszono następujące referaty: referat wprowadzający pt. *Gwarancje i ograniczenia wolności sumienia w praktyce medycznej* przedstawił dr hab. Jakub Pawlikowski, prof. ucz. (UML), następne wystąpienie pt. *Samodzielność decyzyjna a odpowiedzialność zawodowa pielęgniarek i położnych w kontekście Kodeksu etyki* zaprezentowała dr n. med. Jadwiga Klukow (AZ), następnie dr Paweł Zajac (AŁ) omówił temat *Skuteczności prawnej oświadczeń pro futuro*, ostatnie wystąpienie należało do mec. dr R. Pankiewicza (AZ), który omówił *Kwalifikacje i kompetencje menedżerskie osób zarządzających podmiotami leczniczymi niebędącymi przedsiębiorcami – postulaty de lege ferenda*. Główne spektrum dociekań autora dotyczyło analizy obowiązujących ustawowych kryteriów na kierownika (dyrektora) podmiotu leczniczego w świetle ustawy o działalności leczniczej, trybu wyłonienia właściwego kandydata do pełnienia tej funkcji przez komisje konkursowe oraz próby sformułowania postulatów zmian obowiązujących przepisów prawnych. Prelegent, przedstawiając prawne uregulowania kwalifikacji kierowników podmiotów leczniczych niebędących przedsiębiorcami w Polsce w kontekście prawidłowego zarządzania podmiotami leczniczymi, zwrócił uwagę na specyfikę działalności w systemie ochrony zdrowia. Szczególną uwagę występujący poświęcił konkluzji, zgodnie z którą właściwy wybór kandydata na kierownika jest kluczowy nie tylko dla prawidłowego i efektywnego działania danego podmiotu leczniczego, lecz także stanowi istotny element składowy funkcjonowania całego systemu ochrony zdrowia. W dalszej części obrad jako pierwszy w II sesji wystąpienie pt. *Prawne aspekty w badaniach genetycznych – brakujący puzzle w układance* wygłosił dr hab. n. med. S. Zmorzyński, prof. ucz. (AZ). Jako niekwestionowany znawca problematyki genetyki prelegent unaoczniał słuchaczom kwestię braku kompleksowych prawnych uregulowań diagnostycznych badań genetycznych dla celów sądowych. Zdaniem autora obowiązujące przepisy w ograniczonym zakresie odnoszą się

bezpośrednio do badań genetycznych i nie określają grupy podmiotów, które mogą ofero-
wać i wykonywać tego typu badania umożliwiające analizę materiału genetycznego.
Jako kolejny głos zabrali adw. dr Robert Tabaszewski (KUL) w wystąpieniu pt. *Dopusz-
czalność ograniczania praw i wolności w erze post-COVID z uwagi na potrzebę ochrony
zdrowia*. Kolejnym prelegentem była por. Anna Gmurowska (AWS), która przybliżyła
słuchaczom tematykę *Konsensualnego rozwiązywanie sporów o naruszenia dóbr osobistych
w środowisku medycznym i jego otoczeniu*. Następnie jako ostatni w II sesji referat pt. *Po-
wikłanie a błąd medyczny* wygłosił adw. dr R. Kostrubiec (AZ). Sesję III rozpoczął prof.
dr hab. M. Granat (UKSW) wystąpieniem *Godność człowieka (art.30 Konstytucji RP)
jako podstawa relacji między prawem a medycyną*. Następne wystąpienie pt. *European
Medical Command jako przykład współpracy strukturalnej w zakresie obrony* wygłosił
dr Ł. Potocki (AZ), który wprowadził zgromadzonych w meandry stworzenia i funkcjo-
nowania Europejskiego Dowództwa Medycznego (EMC) w ramach europejskiej poli-
tyki obrony. Prelegent podkreślał stale rozwijającą się intensyfikację działań i dążenie do
wzmocnienia bezpieczeństwa kontynentu europejskiego przejawiającą się m.in. w uru-
chomieniu współpracy strukturalnej w zakresie obrony (PESCO). Zaakcentował także
rosnące zwiększenie współpracy sił zbrojnych państw członkowskich oraz związany z tym
wzrost znaczenia Unii Europejskiej w polityce obronnej kontynentu europejskiego rów-
nież jako uzupełnienie działań prowadzonych przez NATO. Autor puentował, że EMC
stworzy wspólny operacyjny obraz medyczny, usprawni pozyskiwanie krytycznych zasob-
ów medycznych i przyczyni się do harmonizacji krajowych standardów medycznych,
a zatem zapewni UE trwałą zdolność medyczną do koordynowania wojskowych zasobów
medycznych i pozwoli na skuteczne wspólne zarządzanie przez UE ograniczonymi euro-
pejskimi usługami medycznymi (jako jednostka planowania, zarządzania i koordynacji).
Tematykę *Zespołu kompetencji mediacyjno-negocjacyjnych personelu medycznego jako fila-
ru jakości w placówce medycznej* przybliżyła słuchaczom Ilona Dzido (SA KIG). Sesję III
zwieńczył referat r. pr. dr. J. Bubiło (AZ), w którym prelegent opisał *Problematykę kształ-
towania seksualności przez konsumpcję przekazu pornograficznego*. Wiele miejsca w swoim
referacie autor poświęcił scharakteryzowaniu wybranych aspektów prawno-medycznych
wpływu uzależnienia od pornografii na kształtowanie się orientacji seksualnej i tożsamo-
ści płciowej. Następnie pierwszą prelekcję w sesji IV pt. *Sądowe i pozasądowe procedury
rozwiązywania sporów medycznych* wygłosiła SSO Teresa Bodys (AZ). Wystąpienie adw.
Piotra Sendeckiego (NRA) przybliżyło zebrany temat *Mariażu prawa z medycyną
– refleksji po 12 latach orzekania w sprawach medycznych*. Kolejnym prelegentem był r. pr.
dr P. Gorzko (WSHE), który przedstawił i objaśnił słuchaczom *Dowód prima facie w pro-
cesie o błąd w sztuce medycznej w świetle regulacji kodeksu postępowania cywilnego*. Referat
dotyczył analizy prawnej proceduralnej konstrukcji dowodu *prima facie* jako instytucji
obniżającej wymogi dowodowe w procesach dotyczących błędów w sztuce medycznej.

W wystąpieniu oprócz przedstawienia dotychczasowego dorobku orzeczniczego w zakresie rozumienia i sposobu stosowania konstrukcji dowodu *prima facie* podjęto również próbę przedstawienia rzeczywistego wpływu tej instytucji na ułatwienie pacjentom (jako powodom) dochodzenia ich roszczeń związanych z odpowiedzialnością odszkodowawczą podmiotów leczniczych. Autor, oprócz zestawienia proceduralnego ułatwienia dowodowego z praktyką opiniowania prawidłowości postępowania w procesie leczenia przez biegłych sądowych, zasygnalizował tendencję w opiniowaniu w kierunku braku identyfikowania naruszeń przez sztuki medyczne, co w rezultacie prowadzi do zniweczenia wszelkich uprawdopodobnień, które mogą być wyprowadzane z konstrukcji dowodu *prima facie*. Następnie adw. dr Krzysztof Kukuryk (UMCS) scharakteryzował *Błędy w zakresie diagnostyki medycznej w świetle orzecznictwa*. Sesję IV zwięźlił referat *Kryteria ustalania wysokości zadośćuczynienia w sprawach o błąd medyczny w orzecznictwie* autorstwa apl. adw. Kamila Bradlińskiego (UMCS).

Z kolei drugi panel obrad konferencyjnych składał się z trzech sesji tematycznych, podczas których prelekcje i dyskusja były moderowane przez Edytę Marzec. Sesja I obejmowała dwa wystąpienia spec. fizjoterapii Andrzeja Czapyłgina o tytułach: *Masaż medyczny w rwie kulszowej i Taping funkcjonalny znaczenie w terapii*. Podczas II sesji wystąpił Piotr Żerebiec z prelekcją pt. *Masaż kosmetyczny ANPIO – założenia i efektywność metody*, w następnej kolejności referował Grzegorz Sanocki (firma Lurgus). Sesję III otworzył referat spec. fizjoterapii A. Czapyłgina dotyczący *Zespołu górnego otworu klatki piersiowej*, następnie P. Żerebiec zaprezentował swoje stanowisko dot. *Drenażu limfatycznego – najnowszego spojrzenia naukowego na problem*. W sesji IV jedyny prelegent – P. Żerebiec, omówił zagadnienie pt. *Prawidłowy oddech – znaczenie w terapii i życiu codziennym*.

Wydarzeniem towarzyszącym konferencji naukowej była praktyczna część szkoleniowo-medyczna, czyli XI Turniej Masażu Szkół Medycznych Województwa Lubelskiego, którego organizatorem była Szkoła Policealna – Medyczne Studium Zawodowe im. Stanisławy Leszczyńskiej w Zamościu. W turnieju udział wzięło siedem szkół województwa lubelskiego. Warsztaty, których moderatorem była E. Marzec, oraz prezentacje przeprowadzili A. Czapyłgin i P. Żerebiec. W turnieju zwyciężyła drużyna Szkoły Policealnej – Medycznego Studium Zawodowego im. Stanisławy Leszczyńskiej w Zamościu. *Przyjemność ogłoszenia wyników* przypadła mec. dr. R. Pankiewiczowi, E. Chmiel, oraz dr n. med. R. Sapule.

Podsumowania obrad konferencji i jej uroczystego zamknięcia dokonał mec. dr R. Pankiewicz. Dziękując wszystkim obecnym za przyjęcie zaproszenia i przybycie, wygłoszenie niezwykle ciekawych i wartościowych referatów o wysokim poziomie merytorycznym, wystosował jednocześnie serdeczne zaproszenie do wzięcia przez uczestników konferencji udziału w kolejnych planowanych edycjach konferencji. Ponadto wyraził

Jarosław Bubiło

nadzieję, że skutkiem konferencji będzie znaczące przyczynienie się do pogłębienia, uporządkowania i rozwiązania wielu trudnych kwestii problematyki prawno-medycznej.

Słowa kluczowe: prawo medyczne; prawo i medycyna; Temida i Eskulap; lekarze; prawnicy

Keywords: medical law; law and medicine; Temida and Aesculapius; doctors; lawyers